

Postanowienie z dnia 11 października 2000 r.

III SW 8/00

Partia polityczna nie jest podmiotem uprawnionym do wniesienia protestu przeciwko wyborowi Prezydenta RP (art. 72 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, jednolity tekst: Dz.U. z 2000 r. Nr 47, poz. 544).

Przewodniczący: SSN Walerian Sanetra, Sędziowie SN: Beata Gudowska, Katarzyna Gonera (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 11 października 2000 r. na posiedzeniu niejawnym sprawy z protestu Partii N w K. przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

p o s t a n o w i ł:

pozostawić protest bez dalszego biegu.

U z a s a d n i e n i e.

Dnia 9 października 2000 r. o godz. 17⁰⁰ Partia N w K. nadała w polskim urzędzie pocztowym „odwołanie w sprawie unieważnienia wyborów prezydenckich wyznaczonych na dzień 8 października 2000 roku w Polsce”.

Jako uzasadnienie wniosku „o unieważnienie wyborów prezydenckich” Partia N w K. wskazała następujące okoliczności:

1. nieważną Konstytucję, której nie przyjęli wyborcy w referendum konstytucyjnym w 1997 r.,
2. sparodiowanie lustracji kandydatów do fotela prezydenckiego w 2000 r. i brak lustracji w ogóle,
3. brak państwa prawa w Polsce,

4. dopuszczenie do sprawowania władzy oprawców z nierozliczonej przeszłości, którzy zajmowali stanowiska nawet w Komitecie Centralnym Komunistycznej Partii oraz ich organizacji,

5. ustawę o finansowaniu wyborów prezydenckich, która była motywowana równym startem dla wszystkich kandydatów, tymczasem sztaby wyborcze ujawniły dodatkowo zebrane pieniądze na wybory, na co nie było zgody wyborców.

Dnia 10 października 2000 r. Partia N w K. nadała w polskim urzędzie pocztowym „odwołanie (część II)” „w sprawie wyborów prezydenckich”. W piśmie tym podniosła następujące zarzuty przeciwko wyborowi Aleksandra Kwaśniewskiego na urząd Prezydenta RP: że kandydował w wyborach jako urzędujący prezydent, a nie jako kandydat, co daje nierówny start, że w czasie lustracji zarzucił Urzędowi Ochrony Państwa niedostarczenie akt na czas lustracji, a w środkach masowego przekazu zapowiedział sankcje wobec UOP-u i zwrócił uwagę, że UOP powinien współpracować z Kancelarią Prezydenta. „Od tej chwili środki masowego przekazu głosiły, że Aleksander Kwaśniewski zebrał nie 100.000 podpisów, lecz milion sześćset, później milion siedemset i wreszcie milion osiemset.” O współpracy Aleksandra Kwaśniewskiego z UOP-em świadczą - zdaniem wnoszącego protest - wyniki wyborów. Partia N w K. wniosła o unieważnienie wyborów, „bo mogły spowodować II turę wyborów”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji RP wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie. Ustawa z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (jednolity tekst: Dz.U. z 2000 r. Nr 47, poz. 544, zwana dalej ustawą) stanowi, że protest może wnieść wyborca, który w dniu wyborów był umieszczony w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania, a także podmioty zgłaszające kandydatów na Prezydenta oraz komisje wyborcze (art. 72 ust. 2 i 3 ustawy). Kandydata zgłasza zarejestrowany komitet wyborczy działający przez pełnomocnika (art. 40a ust. 1, art. 40c, art. 40d i art. 41 ustawy). Jak wynika z przytoczonych przepisów, żadne inne podmioty – osoby lub organizacje – nie są uprawnione do wnoszenia protestów przeciwko wyborowi Prezydenta. W szczególności nie jest takim podmiotem partia polityczna. Jeżeli nawet wnosząca „o

unieważnienie wyborów prezydenckich” Partia N w K. jest zaewidencjonowaną partią polityczną działającą na podstawie ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz.U. Nr 98, poz. 604 ze zm.), nie jest podmiotem uprawnionym w rozumieniu art. 72 ust. 2 i 3 ustawy. Z tej też przyczyny wniesiony przez nią protest przeciwko wyborowi Prezydenta należało pozostawić bez dalszego biegu na podstawie art. 74 ust. 1 ustawy.

Zgodnie z art. 73 ust. 1 ustawy protest wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 3 dni od podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą, a nadanie w tym terminie protestu w polskim urzędzie pocztowym jest równoważne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego. Termin do złożenia protestu rozpoczyna bieg od podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą, a więc od obwieszczenia przez tę Komisję, kto został wybrany na Prezydenta Rzeczypospolitej. Protest może być bowiem skierowany tylko przeciwko wyborowi konkretnej osoby na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Państwowa Komisja Wyborcza podała wyniki wyborów do publicznej wiadomości 9 października 2000 r. o godz. 21.00, tymczasem pierwsza część protestu w rozpoznawanej sprawie została nadana w polskim urzędzie pocztowym 9 października 2000 r. o godz. 17⁰⁰, co wynika z datownika poczty, czyli przed obwieszczeniem przez Komisję, kto został wybrany na Prezydenta. Jak wynika z uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 października 1995 r., III SW 8/95 (OSNAPiUS 1999 nr 24, poz. 304), mającej moc zasady prawnej, która w tym zakresie zachowała aktualność, termin do wniesienia protestu przeciwko wyborowi Prezydenta określony w art. 73 ust. 1 ustawy rozpoczyna bieg następnego dnia po dniu podania przez Państwową Komisję Wyborczą do publicznej wiadomości obwieszczenia o wyniku wyborów. Protest Partii N w K. wniesiony w dniu 9 października 2000 r. był zatem przedwczesny jako złożony przed oficjalnym obwieszczeniem wyniku wyborów. Oznacza to, że również z tej przyczyny tę część wniesionego przez nią protestu przeciwko wyborowi Prezydenta należało pozostawić bez dalszego biegu na podstawie art. 74 ust. 1 ustawy, ponieważ nie spełniała warunków określonych w art. 73 ust. 1 ustawy. Dopiero pismo nadane w polskim urzędzie pocztowym w dniu 10 października 2000 r., nazwane „odwołanie (część II)” było złożone w terminie ustawowym do złożenia protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta. Jednak w odniesieniu do tej części protestu dla decyzji o pozostawieniu jej bez biegu istotne znaczenie miała wskazana na wstępie okoliczność, że Partia N

w K. nie jest podmiotem uprawnionym do wniesienia protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 74 ust. 1 ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej

=====